

The Relationship of Religious Beliefs and Communication Skills with Marital Satisfaction in Married Teachers

Ali Eghbali^{1*} , Mohammad Azimi² , Fatemeh Atayi³

1- Department of Psychology and Counselling, Farhangian University, Tehran, Iran.

2- Department of Educational Sciences, Farhangian University, Tehran, Iran.

3- Department of Psychology, Islamic Azad University of Tabriz, Tabriz, Iran.

*Correspondence should be addressed to Dr. Ali Eghbali; Email: E.eghbali@cfu.ac.ir

Article Info

Received: Oct 30, 2021

Received in revised form:

Feb 16, 2022

Accepted: May 28, 2022

Available Online: Jun 22, 2023

Keywords:

Communication skills

Marital satisfaction

Religious belief

 <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i2.36590>

Abstract

Background and Objective: Marital satisfaction is one of the most important factors in the development and achievement of life goals and is influenced by various factors. The aim of the present study was to determine the relationship of religious beliefs and communication skills with marital satisfaction among married school teachers in Tabriz.

Methods: This study was descriptive-correlational. The statistical population of this study included married teachers of schools in District 1 of Tabriz, out of whom a total of 336 teachers (192 females, 144 males) were selected as the sample by stratified random sampling. Glock and Stark's questionnaire, and Barton's Communication Skills, and Enrich's Marital Satisfaction questionnaires were used to collect data. Data analysis was performed using Pearson correlation test and multiple regression analysis. In the present study, all ethical considerations were observed and the authors reported no conflict of interests.

Results: The results of analysis showed a significant positive relationship between religious beliefs and communication skills with marital satisfaction; religious beliefs (0.399) and communication skills (0.207) were good predictors of marital satisfaction.

Conclusion: Considering the important role of religious beliefs and communication skills in predicting marital satisfaction, the rate of marital satisfaction of couples can be increased by promoting them.

Please cite this article as: Eghbali A, Azimi M, Atayi F. The Relationship of Religious Beliefs and Communication Skills with Marital Satisfaction in Married Teachers. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2023;9(2):66-75. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i2.36590>

Summary

Background and Objective

For many people, marriage is a fundamental change in life (1), and is associated with positive psychological outcomes such as higher psychological well-being (2). The requirement for this psychological well-being is to have a minimum of marital satisfaction. Marital satisfaction is often referred to as a person's attitude towards their marital relationship and refers to a person's mental assessment that their marriage adequately meets their personal needs, wants, and dreams (4).

Among these, one of the important factors expected to affect marital satisfaction is the level of religious beliefs and communication skills. Dualism and Marx have defined religious belief as including any sacred or faith-based belief or view (7). Many believe that religion is a powerful and positive force behind a healthy relationship and marriage, and that religion and religious beliefs are very important in today's life (8). Various studies have reported that religious beliefs and practices are positively associated with forgiveness, conflict management, support, shared networks, commitment and flexibility of fidelity, physical and mental well-being, self-esteem, longevity of marriage, and longevity (9).

Communication skills are another factor that can affect people's marital satisfaction. The results of studies by Loren Marks, Du Plooy and De Beer (13, 15) also relate a high level of marital satisfaction to the good interpersonal relationship of life partners and the proportionate share of couples in family decision making.

Few studies in Iran have addressed the role of such factors as religious beliefs (16), communication skills and beliefs (17) in marital satisfaction, and these studies have been among students, married men and women, and less research on married teachers have been done. Marital satisfaction is an important field for study. Identifying the effective factors in marital satisfaction can be helpful for understanding this variable and also to provide a picture of some of its potential areas for intervention and assistance to couples in marriage and family counseling. Accordingly, it is necessary to consider the marital satisfaction of teachers. Therefore, this study was conducted to determine the relationship of religious beliefs and communication skills with marital satisfaction and to determine the share of each of these variables in marital satisfaction of married teachers in District 1 of Tabriz.

Methods

Compliance with ethical guidelines: In order to comply with the ethical principles in the current study, the participants were informed about the method of implementation and the purpose of the research and participated in the study with informed consent. Also, the participants were assured about the confidentiality of their personal information.

The study was descriptive correlational. Statistical population of the study included married school teachers in District 1 of Tabriz (2721 people) out of whom 336 were selected by stratified random sampling. Data were collected using the Glock and Stark Religious Beliefs Questionnaire, the Barton Communication Skills Questionnaire, and the Inrich Marital Satisfaction Questionnaire. After data collection, inferential statistics including Pearson correlation test and multiple regression test were used to analyze the data.

Results

Correlation test was used to investigate the relationship of religious beliefs and communication skills with marital satisfaction of married teachers in Tabriz District 1, which showed that religious beliefs (0.40) and communication skills (0.22) are significantly

correlated with marital satisfaction and its components. In order to predict the marital satisfaction of married teachers based on religious beliefs and communication skills and to determine the share of each of them, simultaneous multiple regression analysis was used; according to the results, these variables were significant ($R^2=0.209$) predictors of marital satisfaction.

Conclusion

The results showed that religious beliefs play an important role in marital satisfaction and significantly predict marital satisfaction. The findings of the present study are consistent with the results of the studies by Zare (19) and Asadzadeh-Dehraei (20). In explaining the relationship between religious beliefs and marital satisfaction and its role, it can be stated that the potential mechanisms connect religion and spirituality with the quality of marital relationships through various mechanisms such as creating supportive social networks and mental well-being and problem solving (21). Finally, it can be stated that religion and spirituality may be associated with the sanctity of marriage, and add another meaning and structure to support marital relationships (22).

The findings also showed that there is a relationship between communication skills and marital satisfaction of married teachers in District 1 of Tabriz and communication skills are predictors of marital satisfaction. This finding is consistent with the results of the studies Khodayari Fard et al. (23) and Lambert and Dollahite (25). In explaining this, it can be stated that communication skills are the ability to symbolically and efficiently convey the meanings and messages that a person has in mind. When couples' communication is of better quality, they can be closer to each other and share their thoughts and feelings, feel more intimate, and avoid possible misunderstandings.

The limitations of the present study were the use of a self-report questionnaire to measure each of the research variables and to conduct this research among married teachers in District 1 of Education of Tabriz. Based on these findings, in order to help couples and promote their marital satisfaction, religious beliefs, as well as communication skills can be taught to and strengthened in them.

Acknowledgements

The authors would like to thank all the participants in the study.

Ethical considerations

According to the authors, this article is obtained from the third author's master's thesis in the field of educational psychology with the number 13/11/5/75094, done in compliance with all ethical principles in the Islamic Azad University of Tabriz.

Funding

According to the authors, this research had no sponsor and was conducted at the personal cost of the authors.

Conflict of interest

The authors of the article reported no conflict of interests in this study.

Authors' contribution

Writing the introduction and discussion: first author; Statistical analysis: second author; and writing the method and findings sections: third author.

علاقة الإيمان الديني وفنون العلاقات الزوجية وتأثيرها على المعلمين المتزوجين

علي اقبالي^{١*}، محمد عظيمي^٢، فاطمة عطاوي^٣

١- قسم تعليم علم النفس والإستشارة، دار المعلمين العليا، طهران، إيران.

٢- قسم العلوم التربوية، دار المعلمين العليا، طهران، إيران.

٣- قسم علم النفس، جامعة آزاد الإسلامية، تبريز، إيران.

* المراسلات الموجهة إلى الدكتور علي اقبالي؛ البريد الإلكتروني: E.eghbali@cfu.ac.ir

معلومات المادة

الوصول: ٢٣ ربيع الاول ١٤٤٣

وصول النص النهائي: ١٤ رجب ١٤٤٣

القبول: ٢٦ شوال ١٤٤٣

النشر الإلكتروني: ٣ ذى الحجة ١٤٤٤

الملخص

خلفية البحث وأهدافه: يُعدّ الرضا من الحياة الزوجية من أهم أسباب تنمية الحياة ورفع مستوى جودتها وتحقيق أهداف الحياة المتأثرة من العوامل الداخلية والخارجية. تسعى هذه الدراسة أن تسلط الضوء على العلاقة بين الإيمان الديني وفنون العلاقات الزوجية لدى المعلمين المتزوجين في منطقة ١ من مدينة تبريز وتقييم تأثير النزعة الدينية على العلاقة الزوجية لدى هذه الفئة.

منهجية البحث: اعتمدت الدراسة المنهجية الوصفية الارتباطية. واشتملت الجمعية الإحصائية جميع المعلمين المتزوجين في مدارس المنطقة ١ من مدينة تبريز. كما اعتمدت أخذ العينات العشوائية لاختيار ٣٣٦ مشاركاً (١٩٢ امرأة و١٤٤ رجلاً) لإجراء الدراسة. كما استفادت من استبيان الإيمان الديني لدى جلاك واستارك و استبيان فنون العلاقات الاجتماعية لبارتون والرضا الزوجي لدى اينرتش. ولتحليل المعطيات اعتمدت على منهجية معامل ارتباط بيرسون وتحليل الانحدار المتعدد. يُذكر أنّه تمت مراعاة جميع الموارد الأخلاقية في هذا البحث وإضافة إلى ذلك، فإنّ مؤلفي البحث لم يشيروا إلى أيّ تضارب في المصالح.

المعطيات: أظهرت النتائج أنّ هناك علاقة وثيقة بين العقيدة الدينية وتنمية فنون الارتباط بالشعور بالرضا من الحياة الزوجية وعلاقة المكونين علاقة ذات دلالة إحصائية إيجابية يمكن تحديدها على النحو التالي: العقيدة الدينية (٠/٣٩٩) وفنون الارتباط (٠/٢٠٧) ويمكن من خلالهما التنبؤ بدرجات الرضا من الحياة الزوجية.

الاستنتاج: الإهتمام بالدور الهام للعقيدة الدينية وفنون الارتباط في التنبؤ بدرجات الرضا من الحياة الزوجية؛ ويمكن من خلال تعزيز هذه العوامل والمؤثرات تعزيز وتحسين مستوى الحياة الزوجية.

يتم استناد المقالة على الترتيب التالي:

Eghbali A, Azimi M, Atayi F. The Relationship of Religious Beliefs and Communication Skills with Marital Satisfaction in Married Teachers. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2023;9(2):66-75. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i2.36590>

رابطه باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی در معلمان متأهل

علی اقبالی^{۱*}، محمد عظیمی^۲، فاطمه عطایی^۳

۱- گروه آموزش روان‌شناسی و مشاوره، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

۲- گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

۳- گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، تبریز، ایران.

*مکاتبات خطاب به دکتر علی اقبالی؛ رایانامه: E.eghbali@cfu.ac.ir

اطلاعات مقاله

دریافت: ۸ آبان ۱۴۰۰

دریافت متن نهایی: ۲۷ بهمن ۱۴۰۰

پذیرش: ۷ خرداد ۱۴۰۱

نشر الکترونیکی: ۱ تیر ۱۴۰۲

چکیده

سابقه و هدف: رضایت زناشویی یکی از مهم‌ترین عوامل پیشرفت و دستیابی به اهداف زندگی است که تحت تأثیر عوامل بیرونی و درونی قرار می‌گیرد. هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی در معلمان متأهل ناحیه یک شهر تبریز بود.

روش کار: روش این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش معلمان متأهل مدارس ناحیه یک شهر تبریز بود که با روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای در مجموع ۳۳۶ نفر (۱۹۲ نفر زن و ۱۴۴ نفر مرد) نمونه پژوهش در نظر گرفته شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسش‌نامه‌های باورهای دینی گلاک و استارک، مهارت‌های ارتباطی بارتون و رضایت زناشویی اینریچ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه انجام شد. در این پژوهش همه موارد اخلاقی رعایت شده است و مؤلفان مقاله تضاد منافی گزارش نکرده‌اند.

یافته‌ها: نتایج تحلیل نشان داد که بین باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی رابطه مثبت معنی‌دار وجود داشت و باورهای دینی (۰/۳۹۹) و مهارت‌های ارتباطی (۰/۲۰۷) پیش‌بینی‌کننده‌های مناسبی برای رضایت زناشویی بودند.

نتیجه‌گیری: با در نظر گرفتن نقش مهم باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی در پیش‌بینی رضایت زناشویی می‌توان با تقویت آنها، میزان رضایت زناشویی زوجین را افزایش داد.

واژگان کلیدی:

باورهای دینی

رضایت زناشویی

مهارت‌های ارتباطی

استناد مقاله به این صورت است:

Eghbali A, Azimi M, Atayi F. The Relationship of Religious Beliefs and Communication Skills with Marital Satisfaction in Married Teachers. Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat. 2023;9(2):66-75. <https://doi.org/10.22037/jrrh.v9i2.36590>

مقدمه

روان‌شناختی نیز برخورداری از حداقل رضایت زناشویی^۲ است. متخصصان روان‌شناسی خانواده غالباً معیار خود را در بررسی کیفیت روابط زناشویی زوجین، سطح رضایت زناشویی آنان قرار می‌دهند (۳). رضایت زناشویی اغلب نگرشی است که فرد نسبت به روابط زناشویی خود دارد و به ارزیابی ذهنی فرد از

ازدواج برای بسیاری از افراد تغییری اساسی در زندگی است (۱) و با نتایج روان‌شناختی مثبتی مانند بهزیستی روان‌شناختی^۱ بالاتر همراه است (۲). لازمه این بهزیستی

^۲ Marital Satisfaction

^۱ Psychological well-being

اینکه ازدواج او به اندازه کافی نیازها، خواسته‌ها و رویاهای شخصی را برآورده می‌کند، اشاره دارد (۴، ۵).

یکی از نظریه‌های مرتبط با رضایت زناشویی نظریه هدف پویای رضایت زناشویی^۱ است. این نظریه استدلال می‌کند که افراد اهداف مختلفی از ازدواج خود دارند و دستیابی به این اهداف در ازدواج، رضایت زناشویی را تعیین می‌کند. این اهداف را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: اهداف رشد شخصی، اهداف همراهی و اهداف ابزاری. اولویت سه نوع اهداف زناشویی تحت تغییرات پویا در بزرگسالی است. به‌طور کلی، زوج‌های جوان بر اهداف رشد شخصی، زوج‌های میانسال بر اهداف ابزاری و زوج‌های پیر بر اهداف همراهی تمرکز می‌کنند. سایر عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی از دو طریق می‌توانند با اهداف زناشویی مرتبط باشند. برخی از عوامل مانند گذارهای زندگی و ارزش‌های فرهنگی می‌توانند بر اولویت اهداف مختلف زناشویی تأثیر بگذارند. درحالی‌که عوامل دیگری مانند الگوی ارتباطی، حل مسئله و اسناد می‌توانند دستیابی به اهداف اولویت‌دار زناشویی را تسهیل کنند (۶). در این میان از عوامل مهمی که انتظار می‌رود بر رضایت زناشویی تأثیر داشته باشد، میزان باورهای دینی^۲ و مهارت‌های ارتباطی^۳ است. دولاहित و مارکس^۴ باور دینی را شامل هر عقیده یا دیدگاهی مقدس یا ایمان‌محور تعریف کرده‌اند (۷). بسیاری بر این باورند که دین نیرویی قدرتمند و مثبت در پشت یک رابطه سالم و ازدواج است و دین و اعتقادات مذهبی در زندگی امروز بسیار مهم است (۸). در مطالعات مختلفی گزارش شده است که جنبه‌های خاص اعتقاد و عمل دینی با بخشش، مدیریت تعارض، پشتیبانی، شبکه‌های مشترک، تعهد و انعطاف‌پذیری، وفاداری به همسر، بهزیستی جسمی و روانی، عزت نفس، دیرپایی زناشویی و طول عمر رابطه مثبتی دارند (۹-۱۳). با این حال، در برخی از مطالعات نیز نشان داده شده است که دین می‌تواند با نتایج منفی همراه باشد. برای نمونه، عقاید یا اعمال مذهبی متناقض یا مسئله‌دار نیز ممکن است به مشکلات روابط زناشویی بیشتری منجر شود (۱۴). مهارت‌های ارتباطی نیز از دیگر عواملی است که می‌تواند بر رضایت زناشویی افراد تأثیر داشته باشد. در این زمینه دوپلوی و دبیر^۵ (۱۵) در مطالعه‌ای مروری به بررسی نقش جنبه‌های ارتباطی در رضایت زناشویی پرداخته‌اند و نتایج مطالعه آنان درباره

۱۵ مطالعه مرتبط نشان می‌دهد که فعالیت‌های ارتباطی از قبیل گفت‌وگوهای کوچک و ارائه پیام‌های محبت‌آمیز کلامی و غیرکلامی، مبادلات مثبت، مدیریت تعارض و استفاده از مهارت‌های ارتباطی مثبت مانند شفاف‌سازی برای ایجاد تأثیر مثبت مانند احساس درک شدن در رضایت زناشویی نقش مهمی دارند. همچنین نتایج مطالعات دیگر نیز سطح بالایی از رضایت زناشویی را به ارتباط بین‌فردی خوب شرکای زندگی و سهم متناسب زوجین در تصمیم‌گیری خانواده می‌داند (۱۶)، (۱۷). به همین دلیل، مداخلات طراحی‌شده برای جلوگیری یا بهبود پریشانی زوجین بر مهارت‌های ارتباطی تأکید می‌کنند (۱۸).

پژوهش‌های انجام‌شده در داخل کشور رضایت زناشویی را با متغیرهایی مانند داشتن آشنایی قبل از ازدواج، میزان عشق و علاقه زوجین به یکدیگر، سرمایه و امکانات اقتصادی، وجود رضایت و موافقت والدین، میزان احترام زوجین به همدیگر، سرمایه اجتماعی خانواده، تفاهم در اعتقادات و باورهای مذهبی مرتبط دانسته‌اند (۱۹)؛ و در پژوهش‌های اندکی به نقش عواملی مانند باورهای دینی (۲۰) مهارت‌ها و باورهای ارتباطی (۲۱، ۲۲) در رضایت زناشویی پرداخته شده و این مطالعات در بین دانشجویان و زنان و مردان متأهل بوده و کمتر پژوهشی درباره معلمان متأهل انجام شده است.

رضایت زناشویی زمینه مهمی برای مطالعه است؛ شناسایی عوامل مؤثر در رضایت زناشویی می‌تواند برای درک این متغیر و نیز ارائه تصویری از برخی زمینه‌های بالقوه آن جهت مداخله و کمک به زوجین در مشاوره‌های ازدواج و خانواده راهگشا باشد. آموزش و پرورش یکی از نهادهای بسیار مهم و حساس هر جامعه‌ای است که برآمده از متن جامعه و در عین حال سازنده و تکامل‌دهنده آن است و تأثیر آن در پیشرفت جامعه امری کاملاً محسوس است؛ بر این اساس ضروری است که به رضایت زناشویی معلمان توجه شود. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی و تعیین سهم هر یک از این متغیرها در رضایت زناشویی معلمان متأهل ناحیه یک شهر تبریز انجام شد.

روش کار

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: جهت رعایت اصول اخلاقی در پژوهش حاضر، شرکت‌کنندگان نسبت به روش اجرا و هدف

^۱) Dynamic Goal Theory of Marital Satisfaction

^۲) Religious Beliefs

^۳) Communication Skills

^۴) Dollahite & Marks

^۵) Du Plooy & De Beer

داشتند و دارای سابقه خدمت ۵ تا ۳۰ سال بودند. سطح تحصیلات ۴/۸٪ از شرکت‌کنندگان دیپلم، ۳/۵٪ کاردانی، ۴/۷۷٪ کارشناسی، ۱۱٪ کارشناسی ارشد و ۱/۵٪ دکتری بود. پس از جمع‌آوری داده‌ها، از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. پیش از انجام تحلیل استنباطی، از تحقق پیش‌فرض طبیعی بودن داده‌ها با آزمون کلموگروف-اسمیرنف ($P > 0.05$) اطمینان حاصل شد.

جدول ۱) اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش

متغیر	تعداد	درصد
جنسیت	زن	۱۹۲ / ۵۷/۱
	مرد	۱۴۴ / ۴۲/۹
	دیپلم	۱۶ / ۴/۸
	کاردانی	۱۸ / ۵/۳
سطح تحصیلات	کارشناسی	۲۰۸ / ۷۷/۴
	کارشناسی ارشد	۳۷ / ۱۱
	دکتری	۵ / ۱/۵
	۵-۱۰	۴۷ / ۱۴
سابقه خدمت	۱۱-۱۵	۴۲ / ۱۲/۵
	۱۶-۲۰	۵۰ / ۱۴/۹
	۲۱ و بالاتر	تعداد / ۵۸/۶

برای بررسی رابطه بین باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی معلمان متأهل ناحیه یک شهر تبریز از آزمون همبستگی استفاده شد که نتایج آن در جدول شماره ۲ آورده شده است. بر اساس این جدول، باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی به ترتیب با رضایت زناشویی و مؤلفه‌های آن همبستگی معنادار داشتند (۰/۴۰ و ۰/۲۲). بنابراین، می‌توان گفت که باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی رابطه دارند (جدول شماره ۲).

جهت پیش‌بینی رضایت زناشویی معلمان متأهل ناحیه یک شهر تبریز بر اساس باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی و تعیین سهم هر یک از آنها، از تحلیل رگرسیون چندگانه هم‌زمان استفاده شد؛ به این منظور ابتدا تحقق پیش‌فرض‌های آن یعنی شاخص توزیع واریانس^۵ و شاخص تحمل^۶ بررسی شد؛ به‌طوری که مقادیر شاخص توزیع واریانس در حد مطلوب کوچک‌تر از ۲ قرار داشت و مقادیر شاخص تحمل متغیرهای پیش‌بین در حد مطلوب نزدیک به ۱ بود. نتایج تحلیل

پژوهش آگاه شدند و با رضایت آگاهانه در مطالعه شرکت کردند. همچنین به شرکت‌کنندگان درباره محرمانه ماندن اطلاعات شخصی آنان اطمینان داده شد.

این پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش معلمان متأهل آموزش و پرورش ناحیه یک شهر تبریز به تعداد ۲۷۲۱ نفر بود که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. به این ترتیب که ابتدا تعداد نمونه مورد نظر (۳۳۶ نفر) بر اساس جدول کرجسی و مورگان^۱ برآورد شد. سپس، جامعه مورد مطالعه به طبقه‌های معلمان مرد و زن تقسیم شد و به نسبت تعداد افراد هر طبقه به‌طور تصادفی از معلمان زن ۱۹۲ نفر و از معلمان مرد ۱۴۴ نفر و در کل ۳۳۶ نفر انتخاب شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل متأهل بودن در حین اجرای پژوهش، سپری‌شدن دست‌کم یک سال از ازدواج و نداشتن بیماری‌های جسمی و روانی بود. معیارهای خروج هم شامل وجود درگیری شدید و بحران در زندگی زوجین بود. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌های زیر جمع‌آوری شد:

الف) پرسش‌نامه باورهای دینی گلاک و استارک^۲: این پرسش‌نامه دارای ۲۶ گویه در چهار بُعد اعتقادی (هفت گویه)، عاطفی (شش گویه)، پیامدی (شش گویه) و مناسکی (هفت گویه) است.

ب) پرسش‌نامه مهارت‌های ارتباطی بارتون^۳: این پرسش‌نامه ۱۸ سؤالی دارای سه عامل مهارت کلامی، مهارت شنود و مهارت بازخورد است.

ج) پرسش‌نامه رضایت زناشویی اینریچ^۴: این پرسش‌نامه ۳۵ گویه‌ای دارای چهار خرده‌مقیاس تحریف آرمانی زناشویی، رضایت زناشویی، ارتباطات زناشویی و حل تعارض زناشویی است.

پس از جمع‌آوری داده‌ها، در سطح آمار استنباطی از آزمون همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون چندگانه برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها

جدول شماره ۱ اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش را نشان می‌دهد که شامل ۳۳۶ نفر معلم (۱۹۲ نفر زن و ۱۴۴ نفر مرد) بودند و در دامنه سنی ۲۲ تا ۵۲ قرار

^۱) Krejcie and Morgan

^۲) Glock and Stark's Religious Beliefs

^۳) Barton Communication Skills

^۴) Enrich Marital Satisfaction Questionnaire

^۵) VIF

^۶) Tolerance

همچنین با توجه به اینکه مقدار ضریب بتای استاندارد شده متغیر باورهای دینی ۰/۳۹۹ و متغیر مهارت‌های ارتباطی ۰/۲۰۷ بود، می‌توان گفت که با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره باورهای دینی، نمره رضایت زناشویی ۰/۳۹۹ انحراف استاندارد و همچنین با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره مهارت‌های ارتباطی، نمره رضایت زناشویی ۰/۲۰۷ انحراف استاندارد بالاتر خواهد رفت.

رگرسیون چندگانه در جدول شماره ۳ آورده شده است. با توجه به نتایج مندرج در جدول مشاهده می‌شود که مقدار P باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی پایین‌تر از ۰/۰۱ بود؛ پس این متغیرها به صورت معنی‌داری رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. با در نظر گرفتن مقدار ضریب تعیین $R^2 = 0.209$ می‌توان گفت ۲۰٪ تغییرات رضایت زناشویی به وسیله متغیرهای باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی تبیین می‌شود.

جدول ۲) ضریب همبستگی باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی

رضایت زناشویی				
تحریف آرمانی	رضایت از همدیگر	ارتباطات زناشویی	حل تعارض	رضایت زناشویی کل
۰/۳۲**	۰/۲۳**	۰/۲۶**	۰/۲۶**	۰/۴۰**
۰/۱۹**	۰/۱۱*	۰/۲۶**	۰/۰۶	۰/۲۲**

* $P < 0.05$ ، ** $P < 0.01$

جدول ۳) خلاصه تحلیل رگرسیون رضایت زناشویی بر اساس باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی

متغیر پیش‌بین	B	خطای انحراف استاندارد	بتای استاندارد شده	آماره t	P-value
مقدار ثابت	۱/۲۴	۰/۱۹		۶/۳۱	۰/۰۰۱
باورهای دینی	۰/۳۸۶	۰/۰۴	۰/۳۹۹	۸/۱۷	۰/۰۰۱
مهارت‌های ارتباطی	۰/۱۱۳	۰/۰۲	۰/۲۰۷	۴/۲۴	۰/۰۰۱
نتیجه الگوی تحقیق		$R = 0.457$	$R^2 = 0.209$		$R^2 = 0.204$ تعدیل شده

آن می‌توان به دیدگاه سالیوان^۶ توجه کرد که بر اساس آن دین‌داری بر نگرش زوجین تأثیر می‌گذارد (۲۰). سطوح بالاتر باورهای دینی با نگرش محافظه‌کارانه‌تر به طلاق، افزایش سطح تعهد زناشویی و تمایل بیشتر برای کمک به حل مشکلات زناشویی همراه است (۲۱). در این بین سازوکارهای بالقوه‌ای که دین و معنویت را به کیفیت روابط زناشویی متصل می‌کند از طریق سازوکارهای متعددی مانند ایجاد شبکه‌های اجتماعی حمایتی و بهزیستی ذهنی و حل مسئله است (۲۲). در نهایت می‌توان گفت که مذهب و معنویت ممکن است با تقدس ازدواج همراه باشد و معنا و ساختار دیگری را برای حمایت از روابط زناشویی اضافه کند (۲۳). مذهب شامل رهنمودهایی برای زندگی و ارائه‌دهنده سامانه باورها و ارزش‌ها است که این ویژگی‌ها می‌تواند زندگی زناشویی را متأثر سازند (۱۹) و افراد را تشویق کند تا بر پایداری روابط تمرکز کنند و رفتارهای مثبت، بخشش و تعهد را در روابط افزایش دهند (۲۴).

یافته‌های پژوهش نشان داد که بین مهارت‌های ارتباطی و

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه بین باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی در بین معلمان متأهل ناحیه یک شهر تبریز بود. یافته‌های پژوهش نشان داد ۲۰٪ تغییرات رضایت زناشویی به وسیله متغیرهای باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی تبیین می‌شود.

نتایج به دست آمده نشان داد که باورهای دینی نقش مهمی در رضایت زناشویی دارد و به صورت معنی‌داری رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. یافته‌های مطالعه حاضر با نتایج مطالعات سیگالو و شاین^۱، الگود^۲ و همکاران، اسپینوزا^۳ و همکاران، مارکس^۴ (۸-۱۳) و زارع و صفیاری جعفرآباد (۱۹) همسو و با نتایج مطالعه کورتیس و الیسون^۵ (۱۴) ناهمسو است.

در تبیین رابطه باورهای دینی با رضایت زناشویی و نقش

^۱) Sigalov & Shain

^۲) Allgood

^۳) Espinosa

^۴) Marks

^۵) Curtis & Ellison

^۶) Sullivan

یکی از نتایج مطالعه حاضر رابطه باورهای دینی با رضایت زناشویی معلمان بود. پیشنهاد می‌شود اثربخشی مداخلات مبتنی بر آموزه‌های دینی در رضایت زناشویی معلمان متأهل نیز مطالعه شود.

قدردانی

از تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.

ملاحظات اخلاقی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش بخشی از نتایج پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی تربیتی مؤلف سوم مقاله با شماره ۱۳/۱۱/۵/۷۵۰۹۴ است که در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز انجام شده است.

حامی مالی

بنا بر اظهار مؤلفان مقاله، این پژوهش حامی مالی نداشته و با هزینه شخصی مؤلفان به انجام رسیده است.

تضاد منافع

مؤلفان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی درباره این پژوهش گزارش نکرده‌اند.

مشارکت مؤلفان

نگارش مقدمه و بحث: مؤلف اول؛ تحلیل آماری: مؤلف دوم و نگارش روش کار و یافته‌ها: مؤلف سوم.

References

1. Hiekel N, Keizer R. Risk-avoidance or utmost commitment? Dutch focus group research on cohabitation and marriage. *Demographic Research*. 2015;32:311-40.
2. Soulsby LK, Bennett KM. Marriage and psychological wellbeing: The role of social support. *Psychology*. 2015;6(11):1349-59.
3. Wójcik G, Zawisza K, Jabłońska K, Grodzicki T, Tobiasz-Adamczyk B. Transition out of Marriage and its Effects on Health and Health-Related Quality of Life among Females and Males. *COURAGE and COURAGE-POLFUS-Population Based Follow-Up Study in Poland Applied Research in Quality of Life*. 2019:1-37.
4. Pandya SP. Marital satisfaction of highly qualified

رضایت زناشویی معلمان متأهل ناحیه یک شهر تبریز رابطه وجود داشت و مهارت‌های ارتباطی پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی بود. این یافته با نتایج مطالعات دوپلوی و دبیر، هاریس و کومار، پرماتاجاتی و هارانتی^۱ (۱۷-۱۵) و لامبرت و دولاهیت^۲ (۲۵) همسو است. در تبیین این موضوع می‌توان بیان کرد که مهارت‌های ارتباطی توانایی انتقال نمادین و کارآمد معانی و پیام‌هایی است که فرد در ذهن دارد؛ هنگامی که ارتباط زوجین از کیفیت بهتری برخوردار باشد، آنان می‌توانند به یکدیگر نزدیک‌تر باشند، افکار و احساسات خود را به اشتراک بگذارند، احساس صمیمیت بیشتری داشته باشند، از سوءتفاهم احتمالی جلوگیری کنند و از کنار هم بودن لذت بیشتری ببرند. بدین ترتیب، صحبت درباره رابطه زناشویی و رابطه جنسی، بحث درباره کارها یا فعالیت‌های روزمره، بیان چیزهایی که دوست دارند یا از آنها بیزارند نقش مهمی در حفظ روابط خوب دارد و پیش‌بینی‌کننده اصلی رضایت زناشویی هستند (۲۶).

این مطالعه نشان داد که بین باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی با رضایت زناشویی رابطه وجود دارد و این متغیرها نقش مهمی در تبیین رضایت زناشویی دارند. بر اساس این یافته معلمان متأهل باید باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی خود را ارتقا دهند تا بر پایه آنها بتوانند رضایت زناشویی خود را بهبود بخشند. همچنین در جهت کمک به زوجین و ارتقای رضایت زناشویی آنان می‌توان به آموزش باورها و مسائل دینی و نیز مهارت‌های ارتباطی در آنان پرداخت.

محدودیت‌های پژوهش

استفاده از پرسش‌نامه خودگزارشی برای سنجش هر یک از متغیرهای پژوهش و محدودبودن جامعه آماری این پژوهش به معلمان متأهل ناحیه یک آموزش و پرورش شهر تبریز از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر بود. همچنین در بررسی عوامل مرتبط با رضایت زناشویی علاوه بر متغیرهایی که در این پژوهش مطالعه شد (باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی)، متغیرهای دیگری نیز ممکن است اثر داشته باشد که کنترل تمامی آنها برای محقق میسر نبود؛ بنابراین، تفسیر نتایج باید با در نظر گرفتن این موضوع صورت گیرد.

پیشنهادهای پژوهش

^۱ Du Plooy & De Beer, Haris & Kumar, Permata Jati & Hartanti
^۲ Lambert & Dollahite

professionally achieving women post-retirement: The urban Indian scenario. *Journal of Family Studies*. 2019;25(1):61-78.

5. Raina P, Maity T. An empirical study on marital satisfaction between arranged and self marriage couples in Bangalore. *Int J Indian Psychol*. 2018; 6(1):101-8.

6. Li T, Fung HH. The dynamic goal theory of marital satisfaction. *Review of General Psychology*. 2011; 15(3):246-54.

7. Dollahite DC, Marks LD. A conceptual model of family and religious processes in highly religious families. *Review of Religious Research*. 2009:373-91.

8. Sigalow E, Shain M, Bergey MR. Religion and decisions about marriage, residence, occupation, and children. *Journal for the Scientific Study of Religion*. 2012;51(2):304-23.

9. Allgood SM, Harris S, Skogrand L, Lee TR. Marital commitment and religiosity in a religiously homogenous population. *Marriage & Family Review*. 2008;45(1):52-67.

10. Espinosa G. The influence of religion on Latino education, marriage, and social views in the United States. *Marriage & Family Review*. 2008;43(3-4):205-25.

11. Jose OA, Alfons V. Religiosity and forgiveness among first-married and remarried adults. *Mental Health, Religion and Culture*. 2007;10(4):379-94.

12. Marks L. Religion and bio-psycho-social health: A review and conceptual model. *Journal of Religion and Health*. 2005;44:173-86.

13. Marks L. Religion and family relational health: An overview and conceptual model. *Journal of Religion and Health*. 2006;45:603-18.

14. Curtis KT, Ellison CG. Religious heterogamy and marital conflict: Findings from the National Survey of Families and Households. *Journal of Family Issues*. 2002;23(4):551-76.

15. du Plooy K, de Beer R. Effective interactions: Communication and high levels of marital satisfaction. *Journal of Psychology in Africa*. 2018;28(2):161-7.

16. Haris F, Kumar A. Marital satisfaction and communication skills among married couples. *Indian journal of social research*. 2018;59(1):35-44.

17. Permata Jati NMK, Hartanti H. Gender differences of marital satisfaction among individuals who marry according to the Nyentana tradition in Bali. *Jurnal Psikologi Ulayat*. 2020;7(2):212-24.

18. Rogge RD, Cobb RJ, Lawrence E, Johnson MD, Bradbury TN. Is skills training necessary for the primary prevention of marital distress and dissolution? A 3-year experimental study of three interventions.

Journal of Consulting and Clinical Psychology. 2013; 81(6):949-61.

19. Zare B, Safyari Jafarabad, Hajar. The Study of Marital Satisfaction and its Determinants on Married Women and Men in Tehran City. *Women's Studies Sociological and Psychological*. 2015;13(1):111-40. (Full Text in Persian)

20. Asadzadeh-Dehraei H, Jokar M. The Relationship of Religious Beliefs, Quality of Life and Marital Satisfaction in Female Students. *Woman and Culture*. 2015;7(23):59-72. (Full Text in Persian)

21. Esmaeilpour K, Khajeh N, Mahdavi N. Predicting couples' marital satisfaction based on relationship beliefs and relationship skills. *J Fam Res*. 2013; 9(1): 29-44. (Full Text in Persian)

22. Hosseini B, Niknam M. Communication skills and marital satisfaction: considering the moderating role of addiction to virtual social networks. *Journal of Modern Psychological Researches*. 2020;15(58):80-96. (Full Text in Persian)

23. Khodaiarifard M, Shahabi R, Akbari Zardkhaneh S. Rabete-ye Negaresh-e Mazhabi ba Rezayat-e Zanashooee dar Daneshjooyan-e Moteahel. *The Journal of Family Research*; 2007;3(10):612-9. (Full Text in Persian)

24. Sullivan KT. Understanding the relationship between religiosity and marriage: an investigation of the immediate and longitudinal effects of religiosity on newlywed couples. *Journal of family psychology*. 2001; 15(4):610-26.

25. Lambert NM, Dollahite DC. How religiosity helps couples prevent, resolve, and overcome marital conflict. *Family Relations*. 2006;55(4):439-49.

26. Mahoney A, Pargament KI, Murray-Swank A, Murray-Swank N. Religion and the sanctification of family relationships. *Review of religious research*. 2003:220-36